ДЕКЛАРАЦИЯ
на VIII Общо събрание на Българската академия на науките относно предвидената бюджетна субсидия за БАН за 2022 г.

Общото събрание на Българската академия на науките изразява своето възмущение от размера на бюджетната субсидия, предвидена за Академията за 2022 г. Това политическо решение нарежда учените, работещи в БАН, на последно място в системата на образованието и науката в страната.

С Министерско постановление № 371 от 17.12.2020 г. за най-ниската академична длъжност „асистент“ в държавните висши училища беше определена минимална месечна работна заплата от 1300 лв. За сравнение, минималната заплата на асистент в БАН през 2021 г. е 946 лв., т.е. 72% от възнаграждението на колега на същата длъжност в държавно висше училище. Нещо повече, основната заплата на професор в БАН е по-ниска от основната заплата за асистент в държавно висше училище!

Дискриминацията към Академията продължава и в предвидената бюджетна субсидия за 2022 г., която за пореден път ще демотивира младите хора да изберат професионална реализация в БАН. Младите хора не са съгласни да следват една от най-тежките кариери и след 15-20 години упорит труд да получават под средната заплата за страната.

Въпреки приетите стратегически документи държавата продължава да не спазва поетите ангажименти за достигане на целевите нива за финансиране на НИРД като процент от БВП.

БАН отстоява авторитета си на водещата научноизследователска организация в страната. Според доклада на Постоянно действащата експертна комисия за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност във висшите училища и научните организации за 2020 г. Академията е класирана на първо място по критериите научни резултати и тяхното научно въздействие, включително патентна дейност; обществено и икономическо въздействие на научната дейност, както и по обща оценка на научната дейност. БАН генерира близо 40% от научната продукция на страната, а публикациите на нейните учени намират широк международен отзвук, мярка за което са десетките хиляди независими цитирания. В класацията на Университета в Станфорд през 2020 г. от изследователите, работещи в БАН, 25-има са сред първите два процента на най-влиятелните учени в света, а през 2021 г. броят им е 41. Това недвусмислено показва високия авторитет на учените от Академията сред световната научна общност и тяхната достойна роля в науката в международен мащаб.

През последните години БАН привлича допълнителни финансови средства, близки по размер на получаваната държавна субсидия. За 2020 г. субсидията е 107 142 627 лв., а допълнителните средства са 95 275 197 лв., от които около 30% са по програми на ЕС, за проекти, финансирани от европейски структурни и инвестиционни фондове или от други чуждестранни източници. Ала всеки, който работи в сферата на науката и иновациите, знае, че това са средства със строго предназначение и разпределение, които не могат да покрият дефицита за възнагражденията на учените.

БАН неизменно подкрепя държавата със своя експертен капацитет: поддържа 14 мониторингови мрежи, свързани със сеизмичната обстановка, състоянието на йоносферата и радиационния фон, Черно море и др.; участва в национални и международни експертни органи, в изготвянето на стратегически документи и експертни становища. БАН е неизменна част от решаването на проблемите на

обществото, особено в ситуация на кризи. Ярък пример за това е участието на ключови експерти от БАН в овладяване на сегашната криза с Covid-19.

Ключова е и ролята на Академията в изпълнението на националните научни програми, на Националната пътна карта за научни инфраструктури, в изграждането на Центровете за върхови постижения и Центрове за компетентност, където БАН успешно си партнира с висшите училища. Това са дългосрочни стратегически обекти, в които се инвестират огромни средства за научна инфраструктура. Поради системното недофинансиране на човешкия потенциал обаче съществува реална опасност те да останат без изследователи и без инженерен персонал, т.е. без творците на наука и идеи!

Уважаеми дами и господа управляващи, призоваваме ви за спешен диалог – преди учените от БАН да предприемат дългосрочни ефективни протестни действия.